

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

6. An si quis sciat Patrem, vel amicum quolibet anno Bullam Cruciatæ illi sumere, possit uti dictæ Bullæ privilegiis antequam Pater, vel amicus certiozem illum faciat de Bulla jam sumpta eius nomine? ...
-

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76369](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76369)

matris nullo modo manent Domina, nec usufructuarie bonorum habentium Vassallos, an prædicta teneantur pro sumenda Bulla contribuere decem tarenos?
 Et quid si remanissent usufructuarie?
 Et an filij ipsarum, dum propriis bonis non vtuntur, teneantur hanc maiorem elemosynam contribuere?
 Et an Domina Vassallorum, qua ratione dotis est Domina, si vxor sit alterius, teneatur contribuere octo argenteos, &c?
 Et an illi, qui titulos sumunt super cognomina, vel loca, & Vassallos non habent teneantur contribuere dictam summam, si Bullam sumere volunt? Ex p. 5. tract. 13. Milic. Ref. 3.

§. 1. **Q**uidam Theologus affirmatiue tunc respondit, sed neque auctores neque rationes adducebat. Dico igitur, Henriquez lib. 7. cap. 10. num. 3. in glossa, littera Z. docere eos, qui secundum taxam supra positam teneantur drachmas octo contribuere, si secundum Bullam sumant tantum teneri duas dare, ait enim talem præsumi intentionem Commissarij, quod quidem si aliquo modo constaret, verum existimari; non enim video vnde hæc intentio præsumi possit; imò prius contrarium ex Commissarij intentione colligitur, nam pro iis personis absolute designat octo argenteos, & nullo modo distinguit in prima, vel secunda vice; & ratio, quæ militat in prima vice scilicet belli subsidium, & qualitas personæ militat in secunda, ac proinde in ea vice verius existimo, etiam octo argenteos contribuere teneri. Et hæc omnia docet Trullench in exposit. Bullæ Cruc. lib. 1. §. 3. dub. 1. n. 15.

2. Notandum est etiam hæc, viduas, quæ mortuis maritis nullo modo manent dominæ, nec usufructuarie bonorum habentium vassallos, licet vocentur Comitissæ, Marchionissæ, Ducissæ, & Principissæ, non teneri pro sumenda Bulla contribuere decem tarenos; patet ex contextu Bullæ ibi, *Viuendo sus maridos*. Secus autem si mansissent usufructuarie; quia re veta dominæ sunt vassallorum, filij verò ipsarum, dum propriis bonis non vtuntur, non teneantur hanc maiorem elemosynam contribuere: nam licet sint domini proprietarij bonorum, carent tamen usufructu eorum, & ita non habent bona, quæ tunc possint dispensare ad sumendam Bullam, nisi illa, quæ voluerit mater dare, vnde vt gaudeant prædicto priuilegio, tantum tenentur communem elemosynam contribuere. Ita Trullench *num. citato* 12.

3. Nota etiam illos, qui titulos sumunt super cognomina, vel loca, & vassallos non habent non teneri contribuere dictam summam, si Bullam sumere volunt, quod patet ex Trullench *vbi supra*.

4. Et tandem potest hæc quaeri, an domina vassallorum, quæ ratione suæ dotis est domina, si vxor sit alterius, & ita non habeat bonorum administrationem, contribuere teneatur octo argenteos? Negat Henriquez lib. 7. cap. 10. num. 3. littera Z. Verius est tamen teneri: nam etiamsi bonorum non habeat administrationem, est tamen vxor illius, qui tenetur octo argenteos soluere; at Commissarius in supradicta taxa absolute asserit, teneri etiam vxores eorum, qui ad summam maiorem teneantur, & vbi lex non distinguit, nec eos distinguere debemus. Sic vxores Ducum, Comitum, Marchionum, Consiliariorum Regionum, Commendatorum maiorum, tenentur soluere octo drachmas eo ipso, quod sint vxores virorum, qui octo argenteos contribuere tenentur, propter illa verba Commissarij, *Y las mugeres de todos los estados ya dichos ay an de dar ocho reales de limosna*. Et ita docet supradictus Trullench n. 14.

RESOL. V.

An Prelati Regulares peccent mortaliter prohibendo, vt subditi sumant Bullam Cruciatæ?
 Et si Religiosus, petita & non obtema licentia superioris, sumat Bullam non peccet, & fruatur Indulgentiæ Bullæ?
 Et Superior Regularis concedendo, vt subditi sumant Bullam, an possit talem licentiam limitare quoad talem vsam, vel quoad talem facultatem, v. g. eligendi Confessarium, &c? Ex p. 1. tr. 11. Ref. 99.

§. 1. **R**espondeo affirmatiue cum Villalobos in *sum. tom. 1. tract. 27. claus. 12. num. 19.* & ante illum Acolta in *Bull. quæst. 106.* vbi sic ait: Mortaliter peccat, qui subditi prohibet Bullæ susceptionem, nisi id faciat ex legitima causa: Imò, & conscientia prohibentis; sicut Reipublicæ Christianæ est scandalum, ita mihi suspecta semper erit. Quin potius, si generali Commissario contiterit, nullos alicuius Familiæ Religiosos suscipere sacram Bullam, debet super hoc diligenter inquirere; & si Prelatos illius in huiusmodi prohibitione culparos inueniret, contra illos auctoritate Apostolica procedere. Infero similiter, quod si Religiosus petita, & non obtema licentia Superioris sumat Bullam, non peccat; quoniam Prælatum non habet ius ad denegandam talem licentiam; imò & fruatur Indulgentiæ Bullæ. Ita Acolta, & Villalob. *vbi supra*, n. 27. docet Regularem etiam ex obseruantia D. Francisci posse sine scrupulo rogare aliquem amicum, vel poenitentem, vt sumat tibi Bullam Cruciatæ.

2. Verum est, vt idem aduertit *num. 26.* Superiorem regularem concedendo, vt subditi sumant Bullam, posse talem licentiam limitare, quoad talem vsam, vel quoad talem facultatem: & ita etiam docuit Rodriguez in *Bulla in addit. §. 9. num. 7.* & Valer. in *diff. vtriusque fori, verb. Bull. Cruc. diff. 1. num. 1.* notauit, quod in Societate Iesu practicatur, quod licet Superiores non prohibeant acceptationem Bullæ; restringunt tamen eam, quantum ad facultatem eligendi Confessarium.

RESOL. VI.

An si quis sciat patrem, vel amicum quolibet anno Bullam Cruciatæ illi sumere, possit vti dicta Bulla priuilegijs, antequam pater, vel amicus certiorum illorum faciat de Bulla iam sumpta eius nomine? Ex p. 1. tract. 11. Ref. 90.

§. 1. **R**espondet negatiue Rodriguez in *Bull. §. 12. in addit. fol. mihi 252.* & post illum Vegha in *sum. tom. 1. cap. 41. casus.* quia in negotijs tam arduis, & in vsu tantorum priuilegiorum non sufficit certitudo moralis, seu licentia præsumpta.

2. Sed contrariam opinionem probabilem, & talem in praxi esse existimo, quam docuit ante omnes Henriquez, quem citat, & sequitur Villalobos in *sum. tom. 1. tract. 27. claus. 12. num. 25.* vbi sic asserit: [Si vno tunc ya esperiencia de que su padre le toma cada año la Bula, basta esto para vsar della, aunque no aya legado à sus manos: porque esto haze certidumbre moral: y me parece lo mismo en caso, que partiendose vno deste lugar, le prometiessse vn amigo fiel, y cuydadozo, de tomarla en publicandose.] Ita ille.